

Synpunkter från Stenungsunds Naturskyddsförening angående Anslutning, vindkraftpark Poseidon avseende kommande MKB.

Stenungsunds Naturskyddsförenings krets och riksföreningen är generellt sett positiva till utbyggnaden av vindkraft. Det är dock viktigt att nya etableringar påverkar naturen så lite som möjligt. Vi framför här våra synpunkter, förslag och frågor.

1. Val av landfäste

Stenungsunds Naturskyddsförening tar inte ställning till vilket landfäste som bör väljas. Nedanstående krav gäller oavsett val.

2. Tidpunkt för ledningsarbeten i fjordsystemet

Det är viktigt att arbeten, särskilt strandnära och nära ålgräsängar, utförs vid en tid då störningen blir som minst för livet i och på vattnet. Frågan är komplex och måste hanteras i samråd med Länsstyrelsen i Västra Götaland. Statens Lantbruksuniversitet SLU har också mycket kunskap i ämnet.

3. Etablering av exportledningar

Det är av yttersta vikt att metoderna som används för dragning av ledningarna orsakar så lite grumling som möjligt samt att botten slammet hanteras på bästa sätt, se nedanstående punkter 3.1–3.8.

Då det totalt sett är stora ytor och mycket material som berörs inom redan känsliga områden skall de kumulativa effekterna på miljön redovisas och beaktas.

3.1 Miljöbalken 2 kap. 3§. Lagen anger att "Verksamhetsutövaren ska vidta åtgärder eller begränsningar i sin verksamhet eller vidta andra försiktighetsmått för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller andra olägenheter för miljö eller hälsa uppstår".

3.2 Miljögifter. Då de petrokemiska industrierna i Stenungsund etablerades på 1960-talet var kunskapen och viljan att värna om miljön en annan än idag. Miljögifter, bl.a. kvicksilver finns lagrat i botten sedimenten i fjordsystemet. Att röra i dessa bottenlager kräver stor kunskap om hantering av massor och slurry. En risk finns också att befolkningen på Västkusten känner oro över att bad- och fiskevattnet kan påverkas vilket bör tas i beaktande.

3.3 Den frekventa fartygstrafiken genom fjordsystemet orsakar mycket strömvirvlar i vattnet. Alla sår i botten efter grävarbeten avger härav grumling långt efter att arbetena är slutförda.

3.4 Det bottenmaterial som finns längre ner under toppskiktet är i regel av annan sammansättning och kan medföra andra effekter i vattenmassan och bottenmiljön.

3.5 Hänsyn måste tas till ålgräsängarna, mer om det i punkt 4.

3.6 Förankring av ledningarna med nät/ tyngder eller olika typer av täckande block i stället för nergrävning skulle kunna få positiva effekter. Naturskyddsföreningen är av åsikten att det kan ge visst skydd för hummer, kräftor och småfisk mm.

3.7 I rapporten Aqua Reports 2020:1 från SLU sammanställer forskare effekter på fisk och skaldjur av muddring och dumpning i akvatiska miljöer. SLU har också kunskap kring hur effekterna kan minskas.

3.8 Ett exempel på åtgärd för att minska grumlingen är bygget av Petroport strax söder om Skedhammarsviken i Stenungsund där muddermassorna togs upp och kördes till säkrat område på land vid Wallhamn på Tjörn.

Ett annat exempel är anläggandet av en ny utloppsledning från Nouryon i Stenungsund som borrades ner i botten med hjälp av vatten. Den slurry som bildades transporterades bort av tankbilar och säkrades på land.

4. Ålgräsängar och kompensationsåtgärder

Ålgräsängarna har mycket stor betydelse i havets ekosystem. Bl.a. utgör de skydd för fiskyngel.

Ålgräsängarna har minskat oroväckande och några av orsakerna är miljögifter och grumling orsakad av sedimentation av suspenderad lera och sediment från utlopp och konstruktionsarbeten. Båda dessa faktorer kan åtminstone minska om man inte gräver eller rör runt för mycket i botten. Det är av yttersta vikt att metoderna som används påverkar så lite som möjligt.

Samhällets omställning mot elektrifiering p.g.a. klimatförändringarna får inte ske på bekostnad av naturliga ekosystem som är viktiga för oss.

Stenungsunds Naturskyddsföreningen föreslår att exploatörerna som kompensationsåtgärd bekostar plantering av mer ålgräsängar. En sådan åtgärd skulle dessutom kunna vinna allmänhetens gillande och ge en positiv medial effekt.

5. Certifiering och kontroll

Exploatörerna skall vara miljöcertifierad så att rutiner säkerställs. Detta kan tyckas självklart men om entreprenörer används i flera underliggande led finns risk för att rutinerna urvattnas och inte följs. Kontrollsystem med uppföljning i alla led skall alltså finnas under hela byggtiden. Arbetet skall följas av oberoende kontrollorgan som säkerställer att gällande lagar och givna löften följs. Uppföljningen skall ske via offentlighetsprincipen.

6. Stenungsunds kommuns Naturvårdsprogram och lokala förhållanden

Via Stenungsunds kommuns Kartportal <https://kartan.stenungsund.se/spatialmap> (och därefter Miljö/Natur/Naturvårdsprogram) framgår att en stor del av kuststräckan är klassad som Naturvårdsklass 1. Flera områden inåt land är också naturklassade och det landfäste som väljs kommer att påverka naturen med landleddningar vilket därmed också måste tas i beaktande.

Då de klassade ekologiskt känsliga områdena är implementerade i naturvårdsplanen måste gällande lag följas.

Så gott som allt strandområde i fjordsystemet är inbäddat i plastpellets efter alla år med plastproduktion i Stenungsund. Exploatörerna måste kunna hantera all denna plast på rätt sätt.

Det är viktigt att naturen runt de anläggningar som byggs vid landfästet återställs till sitt ursprungliga skick.

För att skydda de känsliga strandområdena förordar Naturskyddsföreningen övergången från hav till land med borrhning, rörtryckning eller annan motsvarande metod. Denna metod användes vid anläggandet av en utloppsledning från Nouryon som nämnts tidigare. Skedhammarsviken hyser många fåglar vintertid. Anledningen till att de övervintrar där är förstås tillgången på föda. Livet på vattenytan avspeglar m.a.o. livet under densamma. Stor hänsyn måste alltså tas vid eventuellt arbete i Skedhammarsviken och det bör i så fall inte ske vintertid.

7. Åtgärdsprogrammet för ål och havsöring

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för ålens åtgärdsprogram som är en del av EU-förordningen. Det är numera känt att vattenkraften i Sverige är en stor orsak till att ålen är nära nog utrotad. Samtliga å- och bäckflödena som mynnar i havet inom kommunen är vandringsvägar för ål och havsöring och är dessutom bland de bästa i Sverige. Detta gör dessa flöden extra intressanta och det är därmed viktigt att de vikar där vattendragen mynnar påverkas så lite som möjligt. Samtliga föreslagna vikar för landfästen har utmynnande vattendrag.

8. Frågor

Stenungsunds Naturskyddsförening önskar svar på följande frågor:

8.1 Var ligger tillsynsansvaret för vindkraftparken och uppföljningen av villkoren för dess ledningsdragningar?

8.3 Vad är känt om hur ledningarnas elektromagnetiska fält påverkar livet i havet? Detta bör framgå i kommande MKB.

8.2 Vem har ansvaret och bär kostnaden för den framtida skrotningen? Stenungsunds Naturskyddsförening föreslår att en fond upprättas av KonTiki Vind AB som kan betala kostnaderna. Detta är viktigt om de företag som äger ledningarna inte längre finns vid tiden.

Med vänlig hälsning

Stenungsund den 2025-01-14

För Stenungsunds Naturskyddsförening

Lars Arell, ordförande

larsarell57@gmail.com

0706 76 82 94